

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 551/2014-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. septembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. V., zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Marcel Mašan, s. r. o., Hviezdoslavova 2, Poprad, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva odoprieť výpoveď podľa čl. 47 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3 T 145/2011 zo 4. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. marca 2014 doručená sťažnosť J. V. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva odoprieť výpoveď podľa čl. 47 ods. 1 ústavy rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3 T 145/2011 zo 4. júna 2012 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol napadnutým rozsudkom uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), b), c) a d) a 2 písm. c) a e) Trestného zákona spáchaného s poukazom na § 137 (správne má byť § 138, pozn.) písm. b) a i) Trestného zákona, ktorý mal spáchať spolu s ďalšími spoluobvinenými, za čo bol podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona za použitia § 38 ods. 2, 3 a 8 a § 36 písm. j) a l) Trestného zákona odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti napadnutému rozsudku podal sťažovateľ odvolanie. O jeho odvolaní rozhodol Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 3 To 86/2012 zo 6. septembra 2012 tak, že ho zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozhodol uznesením sp. zn. 6 Tdo 19/2013 z 5. decembra 2013 tak, že ho odmietol.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti rekapituluje argumentáciu, ktorú uplatnil pred všeobecnými súdmi. Poukazuje na to, že spôsob vykonania dôkazu oboznámenia sa s telefonickými rozhovormi považuje za dôkaz vykonaný nezákonným spôsobom, pretože okresný súd hovory prehral na niekoľkých hlavných pojednávaniach v rýchlom slede za sebou bez toho, aby bolo zrejmé, o ktorých účastníkov hovoru ide, kedy sa daný hovor uskutočnil, a tiež bez toho, aby sa prítomní účastníci na hlavnom pojednávaní mohli k obsahu hovoru vyjadriť.

Sťažovateľ ďalej namieta záver okresného súdu o tom, že mal byť spoluorganizátorom organizovanej skupiny v danej trestnej veci. Tento svoj záver okresný súd žiadnym hodnoverným spôsobom nepodložil.

Sťažovateľ tiež tvrdí, že odsúdený R. B. pred okresným súdom nevypovedal a okresný súd jeho výpoveď iba prečítal, na základe čoho možno jeho výpoveď považovať

za nepriamy dôkaz, ktorý sám osebe nemôže byť hlavným podkladom na odsúdenie sťažovateľa.

Ďalej sťažovateľ napáda záver okresného súdu a krajského súdu o tom, že v jeho prípade malo ísť o rozsiahlu a závažnú trestnú činnosť, pretože množstvo vyrobenej a predanej drogy nepostačovalo ani na krytie nákladov na výrobu drogy. Rovnako nesprávny je podľa sťažovateľa záver okresného súdu a krajského súdu o tom, že išlo o súvislú systematickú činnosť, pretože aj keď išlo o trestnú činnosť trvajúcu viac ako 6 mesiacov, v páchaní trestnej činnosti bola prestávka minimálne dva a pol mesiaca.

Sťažovateľ tiež poukazuje na to, že posledná dodávka drogy bola vyprovokovaná policajnými agentmi, čo bolo bezdôvodné, keďže policajní agenti už predtým jednu dávku odobrali.

Sťažovateľ ďalej namieta, že okresný súd nesprávne posúdil a právne kvalifikoval jeho konanie podľa prísnejšej trestnej sadzby, pretože je zrejmé, že skutkové znaky prísnejšej trestnej sadzby neboli žiadnymi vecnými dôkazmi preukázané, tak ako to vyžaduje § 168 ods. 1 Trestného zákona. Vzhľadom na uvedené v napadnutom rozsudku absentuje relevantné odôvodnenie, čo má za následok porušenie práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľ napokon namieta, že orgánmi činnými v trestnom konaní nebol poučený o tom, že môže odoprieť výpoveď, keďže spoluobvinenou v trestnom konaní bola aj jeho manželka. Na základe uvedeného malo dôjsť k porušeniu jeho práva odoprieť výpoveď podľa čl. 47 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľ v petite sťažnosti navrhol, aby ústavný súd rozhodol, že napadnutým rozsudkom okresného súdu bolo porušené jeho právo podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 1 ústavy. Tiež navrhol, aby ústavný súd uznesenie krajského súdu č. k. 3 To 86/2012-2324 zo 6. septembra 2012 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, vrátane zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany

ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa ako celok pôsobí zmätočne, keďže z nej nie je úplne jasné, v čom mali spočívať tvrdené porušenia jeho práv, resp. čo v sťažnosti považuje za rekapituláciu doterajšieho priebehu trestného konania pred všeobecnými súdmi a čo predstavuje samotné namietané porušenie jeho práv, o ktorom by mal ústavný súd konať a rozhodovať.

Ústavný súd ďalej pripomína, že z ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústava rozdeľuje ústavnú ochranu základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

V čl. 127 ods. 1 ústavy už spomenutý princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať jeho sťažnosťou iba vtedy, ak sa nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným

štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ, ktorý bol v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane zastúpený advokátom, namieta porušenie svojich práv napadnutým rozsudkom okresného súdu, čo vyplýva jednak z obsahu sťažnosti a jednak z jej petitu, ktorým je ústavný súd viazaný. Vzhľadom na to, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol predmetom preskúmania krajským súdom v rámci konania o odvolaní, nie je možné, aby ústavný súd opätovne preskúmaval sťažovateľom tvrdené pochybenia okresného súdu. Preto musel ústavný súd časť sťažnosti sťažovateľa odmietnuť pre nedostatok právomocí na jej prerokovanie.

Z obsahu sťažnosti je možné vyvodit', že sťažovateľ v zvyšnej časti sťažnosti krajskému súdu vyčítal jeho závery o tom, že v jeho prípade šlo o rozsiahlu a závažnú trestnú činnosť a taktiež o systematickú trestnú činnosť.

Ústavný súd vo vzťahu k týmto námietkam sťažovateľa konštatuje, že keďže konanie sťažovateľa naplnilo pojmové znaky obzvlášť závažného zločinu spáchaného aj závažnejším spôsobom konania a všeobecné súdy ho ako také aj posúdili, nemohlo v tomto smere dôjsť k porušeniu jeho práv. Na tomto závere by sa nezmenilo nič ani v prípade, ak by bola druhá dodávka drogy agentom posúdená ako nezákonná, keďže, ako to správne najvyšší súd uviedol, už prvá dodávka drogy agentom znamenala spáchanie trestného činu vo väčšom rozsahu.

Rovnako nie je dôvod spochybňovať záver všeobecných súdov o tom, že u sťažovateľa išlo o systematickú trestnú činnosť, čo vyplýva z vykonaného dokazovania. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné. Všeobecné súdy záver o tom, že v prípade sťažovateľa šlo o systematickú

trestnú činnosť, založili na vykonaných dôkazoch, z ktorých vyplynulo, že sťažovateľ (spoločne s ďalšími členmi organizovanej skupiny) sa mal činnosti venovať od roku 2009 do apríla 2011. Túto skutočnosť sťažovateľ žiadnym hodnoverným spôsobom nenapadol, a preto ústavný súd jeho sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. septembra 2014